

**ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΟΣ
ΧΑΡΤΗΣ**

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΓΙΑ ΤΟ
ΔΟΜΗΜΕΝΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ
ΣΕ ΠΑΙΔΙΑ ΚΑΙ
ΝΕΟΥΣ ΑΝΘΡΩΠΟΥΣ

ΕΚΔΟΣΗ 2019

INTERNATIONAL UNION OF

ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΟΣ ΧΑΡΤΗΣ ΥΙΑ

Εκπαίδευση για το Δομημένο Περιβάλλον σε Παιδιά και
Νέους Ανθρώπους

Architecture and Children Work Programme

Έκδοση 2019

Διεθνής Ένωση Αρχιτεκτόνων

συνυπογράφεται από το
Συμβούλιο Αρχιτεκτόνων Ευρώπης

ARCHITECTS' COUNCIL OF EUROPE
CONSEIL DES ARCHITECTES D'EUROPE

ΠΡΟΟΙΜΙΟ

Η εκπαίδευση για το δομημένο περιβάλλον είναι καίριας σημασίας σήμερα καθώς αποτελεί ένα ουσιώδες τμήμα της πολιτιστικής, κοινωνικής, οικονομικής και πολιτικής ανάπτυξης. Μπορεί να συμβάλλει, ως πυλώνας ανάπτυξης ικανοτήτων μέσα στις κοινότητες, στην εδραίωση της αρμονικής συνύπαρξης, της βιώσιμης ανάπτυξης, της δημοκρατίας, των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και της ειρήνης.

Εμείς, ως αρχιτέκτονες, πιστεύουμε ακράδαντα ότι σε έναν γρήγορα μεταλλασσόμενο κόσμο η προαγωγή μιας ανθρώπινης ποιότητας ζωής εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από την ποιότητα του δομημένου περιβάλλοντος. Αυτό δεν μπορεί να υλοποιηθεί, να σχεδιαστεί και να δημιουργηθεί αποκλειστικά από αρχιτέκτονες. Είναι το προϊόν συνεργασίας όλων μας - πολιτών, επαγγελματιών, επιχειρήσεων, νομοθετών.

Συνεπώς, η ποιότητα της ζωής μας στο μέλλον συνίσταται στην κατανόηση από τις ερχόμενες γενιές των διαδικασιών εκείνων που διαμορφώνουν το δομημένο περιβάλλον, και στην απόκτηση της γνώσης και των εργαλείων που θα συμβάλλουν στην λήψη συνετών αποφάσεων οι οποίες θα λαμβάνουν υπόψη τις συνέπειες που αυτές επιφέρουν στην πολιτιστική, κοινωνική, οικονομική και πολιτική ευημερία της κοινότητας και του περιβάλλοντος στο οποίο διαβιούν.

Είναι δική μας ευθύνη - οι αρχιτέκτονες σε συνεργασία με τις αρχές και τους νομοθέτες - να κατευθύνουμε τις προσπάθειές μας στην πρόταξη, προώθηση και ενίσχυση της Εκπαίδευσης για το Δομημένο Περιβάλλον σε παγκόσμια κλίμακα.

ΣΚΟΠΟΙ

Ο σκοπός αυτού του Καταστατικού Χάρτη είναι η αξιοποίησή του για τη δημιουργία ενός ευρέως διαδεδομένου δικτύου εκπαίδευσης για το δομημένο περιβάλλον που θα αφορά μαθητές και νέους ανθρώπους, μέσα στο οποίο οι ατομικές πρωτοβουλίες και τα επιτεύγματα θα μπορούν να τα μοιράζονται όλοι.

I. ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

- 1 Η αρχιτεκτονική και το δομημένο περιβάλλον - τα κτίρια, τα χωριά, οι κωμοπόλεις, οι πόλεις και τα τοπία μας - παρέχουν το πλαίσιο για όλη την ανθρώπινη δραστηριότητα και αλληλεπίδραση. Πλάθουμε το περιβάλλον και το περιβάλλον με τη σειρά του πλάθει εμάς. Το περιβάλλον επηρεάζει το μυαλό, το πνεύμα, το σώμα, τους τρόπους που κινούμαστε από μέρος σε μέρος και τους ανθρώπους που συναντάμε. Περιλαμβάνει συλλογική, κοινωνική και καίριας σημασίας δράση. Μέσα από τις συμβολικές, σημαντικές, δημόσιες και ιδιωτικές δομές και χώρους, αντικατοπτρίζει τις αξίες μιας κοινότητας σε συγκεκριμένη μορφή.
- 2 Η αρχιτεκτονική δημιουργία είναι μια άσκηση της φαντασίας η οποία αξιοποιεί τον ανθρώπινο παράγοντα, την κουλτούρα, την πολιτιστική κληρονομιά, την ιστορία, το περιβάλλον, την οικονομία και την κριτική στάση σε ότι υπάρχει. Η αρχιτεκτονική δημιουργία είναι μια άσκηση της φαντασίας η οποία αξιοποιεί τον ανθρώπινο παράγοντα, την κουλτούρα, την πολιτιστική κληρονομιά, την ιστορία, το περιβάλλον, την οικονομία και την κριτική στάση σε ότι υπάρχει.
- 3 Η καλή αρχιτεκτονική και ένα καλό περιβάλλον, που παράγονται σε ουσιαστικό διάλογο με την κοινότητα, συμβάλλουν σε μια πιο αρμονική κοινωνία όπου οι πολίτες αισθάνονται ισχύ και όπου η πολιτιστική κληρονομιά και η δημιουργικότητα συνυπάρχουν.
- 4 Το μέλλον της ποιότητας του περιβάλλοντός μας θα καθοριστεί από τα παιδιά του σήμερα. Η ικανότητά τους να πάρουν σωστές, τεκμηριωμένες αποφάσεις θα εξαρτηθεί από την γνώση, τις δεξιότητες και τις ικανότητες που θα αποκτήσουν κατά τη διάρκεια της εκπαίδευσής/μόρφωσής τους.
- 5 Η «περιβαλλοντική μας εκπαίδευση» αρχίζει ήδη από τη στιγμή της γέννησής μας. Αποκτούμε τα πρώτα χωρικά και κοινωνικά μας ερεθίσματα στον οικογενειακό μας κύκλο, στα σπίτια μας, στα σχολεία, στα μαγαζιά, στα πάρκα και στις γειτονιές. Μαθαίνουμε να παρατηρούμε, να αφουγκραζόμαστε, να αισθανόμαστε, να αντιλαμβανόμαστε και να επικοινωνούμε.
- 6 Η οικογένεια, το σχολείο, η γειτονιά και η κοινότητα στέλνουν στα παιδιά ένα μήνυμα για την θέση τους στον κόσμο. Καλώς ή κακώς το περιβάλλον αποτελεί το υπόβαθρο, το «πλαίσιο διαβίωσης» που επηρεάζει σε μεγάλο βαθμό την σωματική και ψυχολογική ποιότητα της ζωής τους, και μέσα στο οποίο αυτά αρχίζουν να αναπτύσσονται για τους μελλοντικούς τους ρόλους ως πολίτες.
- 7 Η αρχιτεκτονική εκπαίδευση για τους νέους ανθρώπους θα πρέπει να αποτελεί στοιχείο σε κάθε νέα χάραξη Κυβερνητικής Πολιτικής για την αρχιτεκτονική και οι Επαγγελματικοί Φορείς των Αρχιτεκτόνων σε κάθε χώρα θα πρέπει να προσπαθούν να διασφαλίσουν ότι αυτό όντως συμβαίνει.

II. ΣΤΟΧΟΙ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΓΙΑ ΤΟ ΔΟΜΗΜΕΝΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

- 1 Ο στόχος της εκπαίδευσης για το δομημένο περιβάλλον είναι οι μαθητές να αποκτήσουν ένα σύνολο αξιών το οποίο θα τους επιτρέπει να διαμορφώνουν τις δικές τους απόψεις με διαρκή ενίσχυση της ανεξαρτησίας της γνώμης τους. Αυτό θα τους βοηθήσει να συμμετέχουν στη δημιουργία μιας αρμονικής και ασφαλούς κοινωνίας για όλους.
- 2 Η εκπαίδευση για το δομημένο περιβάλλον θα πρέπει να είναι αναπόσπαστο τμήμα της εκπαιδευτικής συγκρότησης ενός παιδιού, ανεξαρτήτως από το εάν αυτή παρέχεται σε σχολεία, μέσα από δημόσιες πλατφόρμες ή κοινές θεσμικές πρωτοβουλίες.
- 3 Η εισαγωγή της εκπαίδευσης για το δομημένο περιβάλλον στην βασική σχολική διδακτέα ύλη θα πρέπει να ενθαρρυνθεί. Αυτό θα έχει μακροπρόθεσμα αποτελέσματα στην κατανόηση από την πλευρά της κοινωνίας της καλής αρχιτεκτονικής και του καλού περιβάλλοντος.
- 4 Εξαιτίας του πεδίου εφαρμογής της, η Αρχιτεκτονική προσφέρει άπειρες δυνατότητες για μαθησιακές εμπειρίες σε μαθητές όλων των ηλικιών, από τους πιο μικρούς έως αυτούς που πρόκειται να ενταχθούν στον κόσμο των ενηλίκων.
- 5 Ζητήματα σχετικά με το δομημένο περιβάλλον αποτελούν ιδανικό μέσο για να εκπαιδευτούν και να παρακινηθούν οι μαθητές σε ένα ευρύ φάσμα θεμάτων, και προσφέρουν συναρπαστικές δυνατότητες για την συνεργασία ανάμεσα σε εκπαιδευτικούς διαφορετικών κλάδων.
- 6 Η κριτική σκέψη, η αντίληψη του χώρου, η φαντασία, η υπεύθυνη αγωγή του πολίτη, η πολιτιστική παιδεία, η κοινωνική συνοχή και η περιβαλλοντική αειφορία μπορούν να αντιμετωπιστούν με την χρήση των σχετικών με το δομημένο περιβάλλον ζητημάτων για την διδασκαλία τόσο νέων όσο και παραδοσιακών μαθημάτων του σχολείου.
- 7 Η Αρχιτεκτονική χρησιμοποιεί τη γνώση της ιστορίας, της γεωγραφίας, της κοινωνιολογίας, της ψυχολογίας, των θετικών επιστημών, των μαθηματικών, της σημασιολογίας, της λογοτεχνίας, των τεχνών και της τεχνολογίας και με τη σειρά της διοχετεύει και δίνει νέα πνοή σε αυτούς τους τομείς.
- 8 Ο αρχιτεκτονικός τρόπος σκέψης είναι ολοκληρωμένος, οπτικός και μη γραμμικός. Το να εργάζεται κάποιος πάνω σε εργασίες που βασίζονται στην αρχιτεκτονική συμβάλλει στην απόκτηση και καλλιέργεια γενικών δεξιοτήτων, όπως για παράδειγμα αυτών της επικοινωνίας, της επίλυσης προβλημάτων και της έρευνας, τις οποίες οι μαθητές χρησιμοποιούν και σε άλλα αντικείμενα μαθημάτων και σπουδών.
- 9 Η εκπαίδευση για το δομημένο περιβάλλον θα πρέπει να έχει ως σκοπό να εφοδιάσει τα παιδιά και τους νέους ανθρώπους με:
 - 9.1 Αισθητηριακή επίγνωση των χώρων - δημοσίων/ιδιωτικών, εσωτερικών/εξωτερικών - στους οποίους ζουν και κινούνται
 - 9.2 Επίγνωση των ρόλων, δικαιωμάτων και ευθυνών στη δημιουργία του δομημένου περιβάλλοντος
 - 9.3 Αναγνώριση της αξίας της πολιτιστικής τους κληρονομιάς και της σύγχρονης αρχιτεκτονικής

- 9.4 Αντίληψη και κατανόηση της σχέσης μεταξύ του δομημένου και του φυσικού περιβάλλοντος καθώς και της σχέσης μεταξύ της βιώσιμης ανάπτυξης και της ποιότητας ζωής

II. ΣΤΟΧΟΙ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΓΙΑ ΤΟ ΔΟΜΗΜΕΝΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ >>>>>>

- 9.5 Την ορολογία που χρειάζονται για να συζητήσουν τα ποιοτικά χαρακτηριστικά των κτιρίων και των χώρων καθώς και πώς αυτά συνδέονται με τη ζωή σε μια κοινότητα
- 9.6 Εμπειρία των μεθόδων ανάλυσης και επίλυσης προβλημάτων κατά τη διαδικασία του σχεδιασμού
- 9.7 Την ικανότητα να εργάζονται σε ομάδα, να παρατηρούν, να εντοπίζουν τα προβλήματα και να βρίσκουν δημιουργικές λύσεις
- 9.8 Την ευκαιρία να πειραματίζονται με τεχνικές, μορφές και υλικά
- 9.9 Την ικανότητα να καλλιεργήσουν την ευαισθησία και φαντασία, καλαισθησία και κριτική θεώρηση των πραγμάτων
- 9.10 Την ανακάλυψη ότι η αρχιτεκτονική είναι ένα δημιουργικό πνευματικό έργο έρευνας και σχεδιασμού το οποίο αντλεί στοιχεία από την ανθρωπότητα, τον πολιτισμό, την πολιτιστική κληρονομιά, την φύση και την κοινωνία
10. Όσοι εμπλέκονται στην εκπαίδευση για το δομημένο περιβάλλον σε όλο τον κόσμο θα πρέπει να προσπαθήσουν να συνεργαστούν μεταξύ τους - να παράγουν, να μοιράζονται και να κοινοποιούν υλικά, ταινίες, βάσεις δεδομένων, παιδαγωγικά εργαλεία και ιστοσελίδες - και να δημιουργήσουν δίκτυα για διαρκή συνεργασία.
11. Η έρευνα σε αυτόν τον τομέα θα πρέπει να ενθαρρύνεται και να χρησιμοποιείται από κοινού παγκοσμίως. Τα αρχιτεκτονικά θεσμικά όργανα μαζί με τους φορείς της εκπαίδευσης και τα σχολεία θα πρέπει να ενώσουν τις δυνάμεις τους για την επιστημονική ανάπτυξη της εκπαίδευσης για το δομημένο περιβάλλον.
12. Η στενή συνεργασία ανάμεσα σε όλους τους εμπλεκόμενους φορείς - υπεύθυνους χάραξης εθνικής και θεσμικής πολιτικής, κυβερνήσεις και κοινοβούλια, τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, το εκπαιδευτικό και λοιπό σχετικό προσωπικό, ερευνητές, μαθητές και οι οικογένειές τους, όλος ο εργαζόμενος κόσμος, κοινωνικές ομάδες - επιβάλλεται έτσι, ώστε να δημιουργηθεί ένα κίνημα για την, σε βάθος, εκπαίδευση για το δομημένο περιβάλλον για παιδιά και νέους ανθρώπους.

III. ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΓΙΑ ΤΟ ΔΟΜΗΜΕΝΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

- 1 Οι αρχιτέκτονες, οι δάσκαλοι και όλοι οι φορείς που συμμετέχουν στην σύλληψη, οργάνωση και υλοποίηση της εκπαίδευσης για το δομημένο περιβάλλον πρέπει να λάβουν μέτρα για να διασφαλίσουν ότι οι αρχές της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα του Παιδιού, και ότι όλοι οι νόμοι, κώδικες και κατευθυντήριες γραμμές για την προστασία και ασφάλεια των παιδιών εφαρμόζονται διαρκώς.
- 2 Όλες οι δραστηριότητες οι σχετικές με την εκπαίδευση για το δομημένο περιβάλλον θα πρέπει να διεξάγονται σε ένα ηθικό πλαίσιο με σεβασμό για την πολιτισμική ταυτότητα της κοινότητας στην οποία τα παιδιά διαβιούν.
- 3 Ιδανικά η αρχιτεκτονική εκπαίδευση για τα παιδιά θα πρέπει να αποτελεί μέρος του βασικού, εκπαιδευτικού συστήματος και οι Ενώσεις των Αρχιτεκτόνων θα πρέπει να συνεργάζονται με τις αρχές ώστε να το επιτύχουν.
- 4 Επειδή η συμμετοχή των αρχιτεκτόνων σε σχολικές ερευνητικές εργασίες δεν είναι πάντα εφικτή και δυνατή, οι αρχιτέκτονες και οι εκπαιδευτικές αρχές θα πρέπει να μεριμνούν για να εκπαιδεύσουν εκπαιδευτικούς οι οποίοι θα είναι καλά καταρτισμένοι στην εκπαίδευση για το δομημένο περιβάλλον και θα παράγουν και θα παρέχουν τους κατάλληλους πόρους/πηγές που θα χρησιμοποιήσουν οι μαθητές.
- 5 Οι αρχιτέκτονες που εμπλέκονται στην εκπαίδευση για το δομημένο περιβάλλον θα πρέπει να έχουν ενδιαφέρον για την εκπαίδευση, την ικανότητα να καλλιεργήσουν και να αναπτύξουν σχέσεις με τα παιδιά και τους νέους, και να είναι πρόθυμοι να συνεργαστούν με εκπαιδευτικούς και γονείς.
- 6 Οι εκπαιδευτικοί που εμπλέκονται στην εκπαίδευση για το δομημένο περιβάλλον θα πρέπει να είναι ανοιχτοί στο πεδίο της αρχιτεκτονικής και να επιδιώκουν να καθιστούν επιτυχείς τις διεπιστημονικές συνεργασίες που ενσωματώνονται στην εκπαίδευση για το δομημένο περιβάλλον.
- 7 Οι Αρχιτεκτονικές Ενώσεις θα πρέπει να αναζητούν τρόπους να συνεργασθούν με τις εκπαιδευτικές αρχές και τους εκπαιδευτικούς φορείς, και να προσφέρουν την υποστήριξή τους στην ανάπτυξη κατάλληλων εκπαιδευτικών στρατηγικών.
- 8 Η επιτυχής προσθήκη αρχιτεκτονικών θεμάτων στην επιμόρφωση των εκπαιδευτικών είναι πιο αποτελεσματική με την επαγγελματική συνεργασία ανάμεσα σε δασκάλους και αρχιτέκτονες, και μπορεί να συμπεριλαμβάνει συζήτηση και συμφωνίες με πολλά μέρη: κυβερνήσεις ή τοπικές αρχές, πανεπιστήμια, ακαδημίες, οργανισμούς υπεύθυνους για την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών και σωματεία εκπαιδευτικών.
- 9 Οι άνθρωποι που εμπλέκονται στην εκπαίδευση για το δομημένο περιβάλλον θα πρέπει να είναι πρόθυμοι να ανακαλύψουν κοινούς τόπους με άλλα πεδία ενδιαφέροντος, να συνεργαστούν με εκπαιδευτικούς άλλων κλάδων/ειδικοτήτων και εμμέσως να διδάξουν στα παιδιά την σημασία της συνεργασίας.
- 10 Το εκπαιδευτικό πλαίσιο που υιοθετείται από εκπαιδευτικούς και αρχιτέκτονες θα πρέπει να είναι ανοιχτό στην αλλαγή και στην πολυμορφία των πολιτιστικών πλαισίων. Θα πρέπει να στοχεύει να πυροδοτήσει την δημιουργικότητα και την κριτική σκέψη και να ανοίξει νέες προοπτικές για τους μελλοντικούς μας ενήλικες και πολίτες.

ΙV. ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Αυτός ο Καταστατικός Χάρτης δημιουργήθηκε με πρωτοβουλία του προγράμματος «Αρχιτεκτονική και Παιδιά» της Διεθνούς Ένωσης Αρχιτεκτόνων (UIA Architecture and Children Work Programme), με σκοπό να προωθήσει και να υποστηρίξει την επείγουσα δράση και ανάπτυξη της εκπαίδευσης για το δομημένο περιβάλλον παγκοσμίως.

Αυτός ο Καταστατικός Χάρτης αποτελεί το πλαίσιο που παρέχει οδηγίες και καθοδήγηση σε κυβερνήσεις, αρχές, θεσμικά όργανα, αρχιτέκτονες και εκπαιδευτικούς που εμπλέκονται στην ίδρυση, δημιουργία και υλοποίηση της εκπαίδευσης για το δομημένο περιβάλλον.

Αυτός ο Καταστατικός Χάρτης διαμορφώνει τη βάση για συντονισμένη δράση από αρχιτέκτονες και εκπαιδευτές οι οποίοι έχουν δεσμευτεί να παρέχουν εκπαίδευση για το δομημένο περιβάλλον σε παιδιά και νέους ανθρώπους σε όλο τον κόσμο. Στηρίζεται στην επίγνωση της ευθύνης που εμείς, ως επαγγελματίες, φέρουμε απέναντι στους μελλοντικούς συμμετέχοντες στην δημιουργία του δομημένου περιβάλλοντος που μοιραζόμαστε.

Έκδοση 2019

Εγκεκριμένο από την UIA το 2019

Η Έκδοση 2019 του Καταστατικού Χάρτη θα αναθεωρείται τακτικά και θεωρείται πως είναι ένα εξελισσόμενο

έγγραφο το οποίο θα προσαρμόζεται στις νέες προκλήσεις, ανάγκες και μετασχηματισμούς στον κόσμο.

Οι συντάκτες του Καταστατικού αυτού Χάρτη είναι ειδικοί στους τομείς της αρχιτεκτονικής και της Εκπαίδευσης για το Δομημένο Περιβάλλον και μέλη του Architecture and Children Work Programme της Διεθνούς Ένωσης Αρχιτεκτόνων (UIA):

- Ewa Struzynska, Γαλλία, εισηγήτρια του Καταστατικού Χάρτη, πρώην Διευθύντρια του UIA WP Architecture and Children
- Mia Roth-Cerina, Κροατία, μέλος του UIA WP Architecture and Children
- Suzanne de Laval, Σουηδία, Συνδιευθύντρια του UIA WP Architecture and Children
- Ann McNicholl, Ιρλανδία, πρώην Διευθύντρια του UIA WP Architecture and Children

Αναγνωρίζοντας την συνεισφορά όλων των μελών του UIA Architecture and Children Work Programme.

www.architectureandchildren-uia.com

**INTERNATIONAL UNION OF
ARCHITECTS/UIAWWW.UIA
ARCHITECTES.ORG
UIA@UIA-ARCHITECTES.ORG**

